

Asia: VN/35538/2025

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi kaupparekisterilain ja yritys- ja yhteisötietolain 15 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

LAUSUNTO HE-LUONNOKSESTA LAEIKSI KAUPPAREKISTERILAIN JA YRITYS- JA YHTEISÖTIETOLAIN 15 §:N MUUTTAMISESTA

TEM on pyytänyt Verohallinnon lausuntoa HE-luonnoksesta kaupparekisterilain ja yritys- ja yhteisötietolain muuttamisesta.

Verohallinto kannattaa esitettyjä ehdotuksia rekisteritietojen laajentamisesta, yritystietojen läpinäkyvyyden lisäämisestä sekä rajat ylittävien tiedonsaannin sujuvoittamisesta. Li-säksi kannatamme ehdotusta konsernitietojen saatavuuden parantamisesta vähintään EU-tason tiedonvälityksen kautta. Ehdotettu yhteenliittämijärjestelmä ja kaupparekisteriä koskeva sääntely parantavat viranomaisten mahdollisuuksia tunnistaa ja torjua harmaata taloutta. Tietojen ajantasaisuus, laajentunut sisältö sekä rajat ylittävä tietojen saatavuus tehostavat viranomaistoimintaa. Tietojen avulla voidaan tunnistaa helpommin yritysten tosiasiallisia määräysvallan käyttäjiä, bulvaanijärjestelyitä ja konserni- sekä muita yritysra-kenteita. Läpinäkymättömät yritysra-kenteet lisäävät harmaan talouden riskiä.

Digitaalinen EU-valtakirja ja EU-yhtiötodistus ovat askel oikeaan suuntaan, mutta lisää tulisi edellyttää

Esityksessä ehdotetut EU-yhtiötodistus sekä digitaalinen EU-valtakirja ovat keskeisiä rajat ylittävissä asiointissa hyödynnettäviä digitaalisia asiakirjoja, joita voidaan käyttää digitaalisissa lompakoissa. Direktiivin mukaan komissio vahvistaa täytäntöönpanosäädöksillä digitaalisen EU-valtakirjan mallin ja julkaisee EU-yhtiötodistuksen monikielisen mallin Euroopan oikeusportaalissa.

Verohallinto kiinnittää huomiota siihen, että EU-yhtiötodistuksen ja EU-valtakirjan osalta olisi perusteltua edellyttää, että nämä veloitetaan tuotettaviksi myös rakenteisessa, koneellisesti luettavassa muodossa sekä myönnetään digitaalisina, kryptografisesti varmennettuina ja standardoituina todisteina. Tämä tukisi automatisoitua, luotettavaa ja varmennettua rajat ylittävää asiointia. Tällainen kehitys olisi hyödyllinen sekä viranomaisille että asiakkaille: Verohallinto hyötyisi siitä, että ulkomailta saataisiin rakenteisia yhtiötodistuksia, ja asiakkaiden kannalta etuna olisi mahdollisuus käyttää niitä myös ulkomailla.

Lisäksi asiakirjojen laillistamisesta luopuminen sekä mahdollisuus tarkistaa niiden aitous jäsenvaltioiden rekisterien välillä puoltavat siirtymää kohti yhdenmukaista digitaalisten todisteiden mallia. Digitaalisen lompakon todisteina asiakirjan aitous ja alkuperä voitaisiin varmentaa suoraan todistemuodosta ilman erillisiä tarkistusprosesseja (esim. yhteyspis-teeltä, tai notarisointi). Tällainen lähestymistapa vähentäisi hallinnollista taakkaa, parantaisi yhteentoimivuutta eri jäsenvaltioiden välillä ja tukisi käynnissä olevaa eurooppalaista kehitystä digitaalisten lompakoiden käyttöönotossa.

On kannatettavaa, että petosten ja väärinkäytösten estämiseksi jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus kieltäytyä hyväksymästä toisesta jäsenvaltiosta ilmoitettuja yhtiötietoja silloin, kun niillä on perusteltu syy epäillä tietojen luotettavuutta tai lainmukaisuutta.

Yhdenmiehen yhtiöitä koskevat tiedot

Esityksessä osakastietojen rekisteröinti kaupparekisteriin ja yhteenliittämijärjestelmään on rajattu yhdenmiehen osakeyhtiöihin direktiivin vähimmäisvaatimusten mukaisesti. Omistajuuden läpinäkyvyys helpottaa ketjutettujen yhtiörakenteiden tunnistamista ja bulvaanirakenteiden selvittämistä. Tieto parantaa viranomaisten mahdollisuuksia vertailla tietoja muihin käytössä oleviin tietoihin.

Verohallinto kiinnittää huomiota siihen, että yhdenmiehen yhtiöihin kohdistuva omistaja-tietojen julkistamisvelvoite voi lisätä kannustimia käyttää bulvaanijärjestelyjä. Jos ainoa osakas ei halua tulla näkyväksi rekisteriin, hän voi pyrkiä järjestämään omistuksen esimerkiksi kahden tai useamman henkilön välille, jolloin yhtiö ei enää täytä yhdenmiehen yhtiön määritelmää eikä omistajatietoa tarvitse ilmoittaa samalla tavalla. Tämä voi heikentää sääntelyn tavoitetta lisätä läpinäkyvyyttä ja johtaa siihen, että omistusrakenteita hajautetaan keinotekoisesti valvonnan välttämiseksi.

Lain voimaantulosäännösten perusteella velvoite koskee lähtökohtaisesti vain uusia perustettavia yhtiöitä sekä tilanteita, joissa olemassa olevasta yhtiöstä tulee yhdenmiehen-yhtiö.

